

La Creueta

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al lloc de la Creueta a sota del pla del Testarro
Emplaçament	Sota el pla del testarro a la dreta del torrent. S'hi va per un corriol que surt de Gavarrós
Alçada:	1340,6
Coordenades:	
Latitud:	42.27979
Longitud:	1.92562
UTM Est (X):	411413
UTM Nord (Y):	4681401

Classificació

Número de fitxa	08099-168
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVI-XVIII
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	La casa està en bon estat perquè s'utilitza com a refugi de pastors. El cobert i la pallissa tenen la coberta mig esfondrada i amb algunes jàsseres caigudes. L'era està coberta de vegetació.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08098A00300009
Autoria de la fitxa	Pere cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dl., 14/08/2017 - 02:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format per la casa de "la creueta", l'era de batre el gra i les pallisses situades a sota del "pla del Testarro" i damunt del camp del vilar en el vessant sud-oest de la muntanya. La casa pròpiament dita es situa a llevant. Està formada per una planta rectangular de dos cossos amb una única planta baixa i coberta a dues vessants. El carener és perpendicular a la façana principal que s'orienta a sud. La porta d'entrada es troba a l'est mirant a l'era de batre el gra i al seu costat hi ha una petita finestra. L'aparell és de maçoneria amb pedres mal treballades i escairades i unides amb argamassa de calç, disposades en filades irregulars. Únicament són en pedra picada les cantonades i muntants de les obertures. L'interior s'utilitza com a refugi de pastors. No hi ha cap element de rellevància. Davant de la casa hi ha l'era de batre el gra amb una planta rectangular i sostinguda per murs de contenció. Al costat dret i mirant a sud hi ha un cos rectangular orientat d'est a oest i format per un pis i sota teulada amb una àmplia eixida a la façana partida per un pilar de maçoneria que alhora sosté la coberta. Aquesta és a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana principal i sostinguda per bigues amb els caps treballats amb motius simples. Està dividida en dues plantes mitjançant forjats de fusta. Està en avançat estat de ruïna malgrat s'usi com a cobert per al bestiar

Observacions:

La tipologia i distribució de la casa coincideix amb les descripcions que Serra i Vuilaró ens fa dels masos de la Baronia de Pinós el segle XIV. Segons Serra "L'alberg d'un mas no diferiria gaire de qualsevol de les pobres masoveries que hom pot visitar actualment per aquelles muntanyes, Rebost per exemple. Un mas important tindria un alberg, la planta del qual midaria uns vuit metres en quadre, amb baixos i pis sota teulada. La planta baixa dividida en quatre parts: la primera, l'entrada, amb les eines de conreu i els guarniments de les atzembles i bestiar; davant la porta, una escala de fusta que conduïa al pis superior; al costat de l'entrada, l'estable; davant de la porta d'entrada la cuina amb llar i fogons fets de pedretes; al costat de la cuina el rebost i el celler. El pis superior estava també dividit en quatre quartos; tres dels quals servien per dormir i l'altre per al graner". Al costat de l'alberg hi havia una casa petita pel forn i una altre pels porcs i una molt gran per al bestiar. Aquesta era gran de perímetre però de parets baixes amb una part coberta de faisó per a les cases i l'altre amb rames" Ja veiem que aquesta descripció coincideix molt amb la majoria de les cases de Gavarrós a banda de la creueta. Masaners, Casa Freda, la casetaserien altres exemples a citar

Història

Desconeixem l'origen d'aquest mas que com hem comentat a l'apartat de observacions correspon al típic mas que Serra i Vilaró descriu i que podria correspondre a l'edat mitjana. Possiblement aquesta casa situada a cavall dels nuclis de Gavarrós i Pardinella abraçava tota l'àrea que els cònsols de Bagà delimitaren com a pastura de bestiar en un document de 1308. Posteriorment i en el cadastre de Gavarrós de 1729 ens apareix com a masoveria de Cabanes i en documents posteriors s'hi continua fent esment com a casa censada (AMG 1878 i 1881).

Bibliografia

SERRA I VILARÓ, JOAN (1989). Baronies de Pinós i Mataplana. Vol II. P.292 i 320. AMGB. Cadastre de Brocà 1729. AMGB. Full solt.

